

Molenstichting Leudal

Nieuwsbrief Molenstichting Leudal – nummer 5, oktober 2021

Mededelingen over de molens in de gemeente Leudal

Bestuur

In juni 2020 nam Twan Houtappels (foto) afscheid als voorzitter van de Molenstichting Leudal. Twan vervulde deze functie vanaf de oprichting van de Stichting in 2012 en stond aan de wieg van het eerste beheercontract dat de stichting met de gemeente Leudal sloot. Het huidige bestuur dankt Twan voor het vele werk dat hij heeft gedaan ten behoeve van de molens in Leudal. Als nieuwe voorzitter is tot het bestuur toetgetreden Ton Lampe uit Roggel.

Samenstelling huidige bestuur

Ton Lampe, Roggel: voorzitter
Eric Heetkamp, Horn: secretaris en vice voorzitter
Tjeu Vestjens, Heythuysen: penningmeester
Ger Geelen, Neer: technische zaken
Piet Zegers, Heibloem: communicatie

Ondertekening nieuwe beheerovereenkomst gemeente Leudal en Molenstichting Leudal

Op 23 september 2021 werd door de gemeente Leudal en de Molenstichting Leudal, in het bijzijn van veel molenaars en molengidsen, een nieuwe beheerovereenkomst getekend. In deze overeenkomst, die een looptijd heeft van vijf jaar, zijn de afspraken vastgelegd tussen de gemeente Leudal en de Molenstichting met betrekking tot het beheer van de vijf windmolens. De gemeente blijft eigenaar en zorgt voor de financiering van het beheer en de Molenstichting is verantwoordelijk voor de uitvoering.

Nieuwe molenaar

Op 5 oktober 2021 haalde Joël Kerbel uit Baexem zijn molenaarsdiploma. Joël is 21 jaar en is daarmee een van de jongste molenaars in Nederland. In 2013 werd hij vrijwilliger op de Aurora-molen in Baexem, in 2016 haalde hij het diploma molengids en nu het molenaarsdiploma. De Aurora is nog steeds de molen waar Joël actief is.

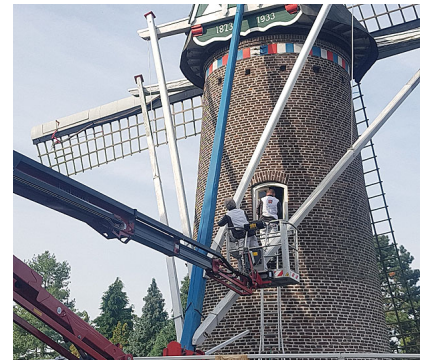
Nieuws van de molens

St. Antoniusmolen

Bij de invaarten van de St. Antoniusmolen in Heythuysen werd het voegwerk van de muren gecontroleerd en daar waar nodig hersteld. Om dit werk aan de buitenzijde van de muren te doen, moest de aanliggende grond van de molenbelt worden verwijderd en uiteraard later weer teruggebracht.

Schilderwerk aan de molens

In de maanden augustus-september 2021 is aan de Aurora in Baexem, de St. Petrus in Roggel en De Welvaart in Horn veel schilderwerk verricht. De molens zien er dan ook weer als 'nieuw' uit.

Sint Petrus

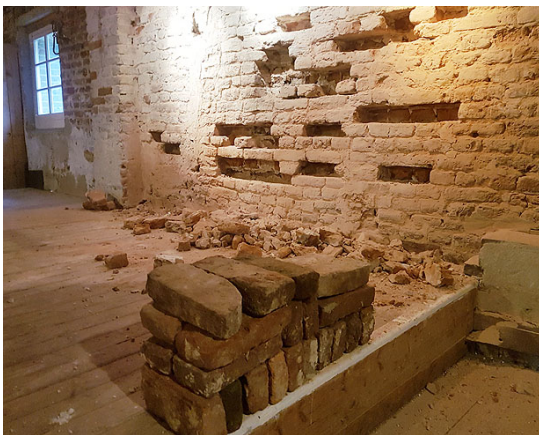
Aan de wind- & motormaalerij St. Petrus op het Nijken in Roggel is in de eerste helft van 2021 veel onderhoud uitgevoerd. De dieselmotor, waarmee gemalen kan worden als er geen wind is, heeft een onderhoud- en herstelbeurt gekregen.

Het voegwerk van de stenen molenromp is op een paar plaatsen bijgewerkt. Het overigens nog in uitstekende staat verkerende voegwerk uit de jaren dertig van de vorige eeuw, was op een paar plaatsen beschadigd en is nu hersteld.

Ook is er onderhoud gepleegd aan de wieken. Het wiekenkruis of gevluicht bestaat uit twee 25 meter lange roeden. De roeden zitten halverwege in de kop van de molenas 'verscholen', waardoor dit deel van de roeden niet te zien is. Ongeveer eens in vijf jaar moeten de roeden losgemaakt worden en over korte afstand uit de kop van de molenas geschoven worden om deze onzichtbare delen te controleren op roest en ze te verven. Na controle en onderhoud worden ze weer teruggeschoven. In molenaarstermen heet dit het doorhalen van de roeden. Het doorhalen is echt molenmakerswerk en is dan ook uitgevoerd door Adriaens Molenbouw uit Weert.

De molenas, die zorgt voor de aandrijving van de molen, draait boven in de molen in de zogenaamde baansteen. Na bijna 50 jaar draaien was de baansteen van de St. Petrus versleten en moest hij vervangen worden. In april 2021 is deze klus geklaard door de molenbouwer.

Leumolen

In december 2020 kregen de binnenmuren en het vuister van de Leumolen in Nunhem een grote opknapbeurt. In de muren werden de scheuren hersteld en gaten voorzien van nieuwe stenen. Ook werden slechte stenen vervangen. Op delen van de muren die oorspronkelijk voorzien waren van pleisterwerk, werd nieuw pleisterwerk aangebracht. Alle witte muurdelen zijn schoongemaakt en opnieuw gewit. Ook de scheuren in het vuister zijn hersteld. Op het vuister wordt het lijnzaad verwarmd om daarna de olie eruit te slaan.

Via het sluiswerk van een watermolen wordt het water langs de molen gevoerd:

- via de maalsluis het water om het rad aan te drijven als de molen in werking is
- via de lossluis het passerende water.

In perioden met veel neerslag kan er door de lossluis met veel kracht een grote hoeveelheid water stromen. Het voegwerk van de gemetselde sluiswanden heeft daar flink van te lijden en moet regelmatig hersteld worden. In oktober 2020 vond dit plaats bij het sluiswerk van de Leumolen.

Friedesse molen

In april 2021 is door de firma Haans uit Buggenum het voegwerk van de Friedesse Molen in Neer stevig onderhanden genomen. Na het bouwen van de steigers is al het voegwerk uitgekapt en opnieuw aangebracht. Vooral aan de waterkant was dat een uitdaging. Het bouwen van steigers is daar niet makkelijk en daar hangt ook nog eens een waterrad. Maar het is gelukt. De voegen van de gevels zijn nu qua kleur meer in overeenstemming met het voegwerk van het molenhuis, dat drie jaar geleden prachtig is opgeknapt. En dat was ook het doel van de Stichting Friedesse Molen, eigenaar van de Molen. "Molenhuis en molen zijn immers een eenheid," zegt voorzitter Tjeu Scheepers "dan moeten beide rijksmonumenten ook dezelfde uitstraling hebben."

De Welvaart

In de molen De Welvaart in Horn is in de zomer van 2021 onderhoud gepleegd aan de maal- of molenstenen. Molenstenen zijn voorzien van uitgehakte groeven, het zogenaamde scherpstel. Dit scherpstel is nodig om het graan te kunnen malen. Door het gebruik van de stenen, slijt dit scherpstel en gaat de molen slechter malen. Op gezette tijden, afhankelijk van de intensiteit van het gebruik, moeten de groeven opnieuw uitgehakt worden, het zogenaamde billen. Bij de molenstenen van De Welvaart is dat recent gebeurd. Ook zijn de molenstenen opnieuw waterpas gelegd en afgesteld.

Armenmolen

Het ijzeren waterrad van de Armenmolen in Neeritter heeft in de winter 2020/2021 een schilderbeurt gekregen. En dat was een hele klus. Het rad is daarvoor volledig gedemonteerd, in de fabriek gezandstraald en opnieuw geschilderd. Omdat alle schoepen na de schilderbeurt weer op dezelfde plek en in dezelfde volgorde teruggeplaatst moesten worden, werden ze genummerd en werd een 3D presentatie gemaakt.

Ook de deur van de maalsluis werd vernieuwd.

Meer informatie over de molens in de gemeente Leudal is te vinden op www.molentichtingleudal.nl

Redactie Nieuwsbrief Piet Zegers. Uw opmerkingen zijn welkom op pmz@xs4all.nl

Vincent van Gogh: Moulin de la Galette, 1886